

han stod som Formand for den Kreds af Arbejdsgivere, der af Arbejderne fik Navnet „Sultens Riddere“. Det ærede Medlem var i Dag ængstelig overfor den nye Tid, der kommer, denne ny Tid, der allerede er begyndt. Det er meget rigtigt, at man har Betæneligheder i Tyskland, det har jeg allerede tidligere gjort opmærksom paa. Hamborgs Millionærer har holdt et Møde, hvor de røbede deres Betænelighed, og ogsaa den tyske Storindustri Mænd; der ser deres Virksomheder blive til Statsmonopoler, er betænkelige og presser paa Regeringen. For saa vidt har det ærede Medlem Ret. Men det tyske Folk er aldeles ikke betænkeligt, tværtimod, det tyske Folk ser med store Forhaabninger frem mod den nye Tid, og det ærede Medlem har ogsaa Uret i, at der er sket noget som helst Omslag. Man følger den selvsamme Kurs dernede, og denne Kurs vinder større og større Udbredelse ogsaa hos den anden krigsførende Part.

Dernæst var det ærede Medlem ængstelig for Kabinetsordrer. Det er et nyt Ord, der er blevet indført her i Dag — jeg har i hvert Fald ikke hørt det før under disse Forhandlinger —, og jeg forstaar godt, at Ordet skal vendes mod den nuværende Regering. Men det ærede Medlem har aldrig været bange for Kabinetsordrer paa det sociale Omraade, tværtimod! I den Tid, det ærede Medlem var den førende Mand indenfor Arbejdsgiverforeningen, regerede man med Kabinetsordrer. Arbejdsgiveren købte sine Varer, og ingen maatte have noget som helst med det at bestille. Han antog sin Arbejdskraft og solgte sine Varer, men han tillod sandelig ikke nogen anden at faa den fjerneste Indfyldelse derpaa, til Trods for at Tusinder af Menneskers Skæbne var afhængig af, hvorledes denne private Arbejdsgiver handlede. Hvorledes kan det ærede Medlem være saa indigneret over, at Regeringen nu køber ind, naar han tidligere har hyldet det selvsamme System?

Formanden: Folketingsmanden for Københavns 5te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Borghjerg: Det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss) talte om en Svingning, han syntes at spore hos Regeringen, bort fra det, han kalder Stats-socialisme, og tilbage mod det, han priser som det saakaldte private Initiativ. Mon det ikke mere er det ærede Medlem, der

ønsker en saadan Svingning og derfor taler om den, og som maaske synes, at der nu i visse Kredse — ikke i det store Folk, men i enkelte Kredse —, der føler sig generede i deres Privategoisme, kunde være lidt Jordbund derfor. Det ærede Medlem skulde imidlertid vogte sig en lille Smule for at tale om Svingning i dette Spørgsmaal, thi er der Tale om Svingning, saa er det det ærede Medlem selv, der svinger. Jeg tillod mig forleden Dag her i Tinget at nævne en Udtalelse af det ærede Medlem, en lille Udtalelse i det konservative Blad „Nationaltidende“, der lød saaledes: „Europa vil gaa ud af Krigen gennemtrængt af socialistisk Teori og socialistisk Praksis“. Nu paastaar det ærede Medlem baade forleden og i Dag, at vi er kommet helt bort derfra. Det var mærkeligt, om en Verdensdel, et Land, der gik ud af en saadan Situation, gennemtrængt af socialistisk Teori og socialistisk Praksis — det er ikke min Udtalelse, det er det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds's —, skulde komme bort fra alt dette. Nu maa man ikke misforstaa mig, som at jeg skulde mene, at Statssocialisme er eet med gennemført virkelig Socialisme. Jeg er enig i, hvad det ærede Medlem skrev for kort Tid siden, at Europa vil gaa ud af Krigen gennemtrængt af en Statssocialisme, som man ikke vil komme bort fra paa den Maade, at man vender tilbage til den gamle, vilde Privatkonkurrence, men saaledes, at der her er skabt et Udgangspunkt for videre Udvikling frem imod virkelig gennemført Socialisme, folkelig Socialisme. Det ærede Medlem talte om Erhvervenes Selvstyre. Jeg tænkte, at et mere hult Ord kunde der vanskeligt tænkes. Hvad forstaar det ærede Medlem ved Erhvervenes Selvstyre? Hele den store Arbejderklasse er jo slet ikke med i det, han kalder Erhvervenes Selvstyre. Det er nogle Aktieselskaber og nogle Direktører. Overfor dette bebrejdede han Staten, at den vilde kommandere og give Ordre. Det var det, han advarede imod; vi maatte ikke tænke. Den Socialisme, vi arbejder for, og tror, at det, der nu sker, er et Gennemgangsled til, er virkelig den, hvor Folket tænker og bl. a. gennem tænkende Rigsdagsmænd skaber sig en Regering og et Statsorgan, som kan virke i Folkets Tjeneste.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns 6te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.